

---

## Změna podmínek financování uprostřed období ohrozí čerpání fondů EU a škody převýší odhadované úspory

### Otevřený dopis nevládních neziskových organizací ministru financí Zbyňku Stanjurovi k návrhu “Pravidla spolufinancování EU fondů na programové období 2021-2027”

---

V Praze dne 27. června 2023

Vážený pane ministře financí Stanjuro,

jako zástupci a zástupkyně níže uvedených nestátních neziskových organizací a střešních organizací bychom rádi vyjádřili **zásadní výhrady k materiálu “Pravidla spolufinancování Evropského fondu** pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci, Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu, Azylového, migračního a integračního fondu, Fondu pro vnitřní bezpečnost a Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky na programové období 2021-2027”, předloženého do meziresortního připomínkového řízení.

Fondy EU jsou klíčovým nástrojem pro investice do nejpotřebnějších oblastí a pro podporu hospodářského růstu a snižování sociálních, ekonomických a environmentálních nerovností naší společnosti. **Úspěšnost České republiky ve využívání tohoto pilíře fungování Evropské unie se odvíjí od úspěšnosti, s jakou budou realizátoři - tj. příjemci - schopni předkládat a realizovat relevantní projekty financované z těchto fondů a jaké jim k tomu stát vytvoří podmínky.**

Návrh předpokládá **výrazné navýšení míry spolufinancování a uprostřed běžícího programového období fakticky mění podmínky pro příjemce**, vč. soukromoprávních subjektů vykonávajícím veřejně prospěšnou činnost, tedy i pro nestátní neziskové organizace.

**Neziskové organizace přitom zajišťují širokou škálu potřeb společnosti** financovaných právě z fondů EU, jako například zajišťování sociálních služeb a sociálního začleňování, právního poradenství, vzdělávání, volnočasových aktivit dětí a mládeže, komunitních center, podpory osob ohrožených na trhu práce, prevence a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách, služeb pro ohrožené děti, služeb zaměřených na řešení komplexní nepříznivé sociální situace uprchlíků a jejich rodin atd. Tyto činnosti významně přispívají k sociální soudržnosti a pomáhají státu v realizaci veřejných politik a činností, které sám stát ani podnikatelská sféra nejsou schopni zajistit. Reagují na slepá místa v systému nebo doplňují

omezenou a nedostatečnou nabídku služeb poskytovaných veřejným sektorem. Řeší závažné sociální problémy, jejichž prohlubování by s sebou přineslo další sociální propad cílových skupin a negativní ekonomický dopad na veřejné finance.

Návrh změny Pravidel přichází za situace, kdy se společnost potýká s vysokou inflací, ekonomickou krizí, podpora z dávek nestačí na pokrytí základních potřeb. U operačních programů na vzdělávání, zaměstnanost a sociální oblasti směřují prostředky k podpoře práce s ohroženými skupinami obyvatel. **Není možné předpokládat, že by poskytovatelé preventivních sociálních služeb z řad nestátních neziskových organizací byli schopni tak rychle zajistit požadovaná procenta rozpočtu pro spolufinancování projektů.** Řada příjemců z řad neziskových organizací se také vypořádává s ekonomickými obtížemi, **nedisponují volnými prostředky z jiných zdrojů**, samy zdroje nevytvářejí. Pokud organizace z vedlejší činnosti získávají určité zdroje, jsou použity na krytí činnosti v rámci jejich poslání. Jedná se tedy vždy o vázané prostředky. Navíc soukromé zdroje od dárců se na některé oblasti získávají obtížně (např. podpora Romů, řešení problémů bezdomovců, provoz azylových domů či podpora boje proti závislostem, pomoc osobám propuštěným z výkonu trestu a další sociální oblasti). V důsledku ekonomické situace se také očekává propad příjmů z darů od jednotlivců a firem.

Z výše uvedených důvodů se již v **minulosti** přistoupilo k tomu, že v dotačních výzvách bylo **nulové spolufinancování ze strany příjemců. Navýšení finanční spoluúčasti příjemců** v přechodových regionech a hl. m. Praze je **neadekvátně vysoké**. Ze statistik Ministerstva pro místní rozvoj vyplývá, že v operačním programu Zaměstnanost plus je více než polovina úspěšných příjemců z řad neziskových organizací. Zároveň průzkum MPSV<sup>1</sup> ukazuje, že navýšením spolufinancování nad 5 % by se absorpční kapacita výrazně snížila. Z praxe víme, že výzvy OP Z+ jsou vypisované pro celé území ČR bez rozlišování regionů (neboť v OP Z+ není jednoznačně daná vazba projektu na typ regionu, což plyne přímo z textu obecného nařízení). To znamená, že **dle navržené úpravy Pravidel by u OP Z+ došlo k výraznému navýšení faktického spolufinancování ze strany NNO, z 0 % by se zvýšilo až na 13,265 %**. Neziskové organizace, které řeší praktické problémy různých ohrožených skupin na lokální a komunitní úrovni, tak budou mít omezené možnosti hlásit se do výzev. Navíc návrh zamezuje možnost zajistit spolufinancování z jiných dotací ze státního rozpočtu. Neziskové organizace vystupují v řadě projektů i jako partneři pro další příjemce z řad škol, příspěvkových organizací, obcí a krajů. Takže změna podmínek pro další realizátory ohrozí spolupráci těchto příjemců s nevládními organizacemi.

Důsledkem návrhu změny Pravidel by bylo **zásadní ohrožení poskytování služeb**, tj. výpadek služeb a destabilizace sektoru veřejně prospěšných služeb. Stát by musel tyto činnosti zajistit ze svých zdrojů. Některé výzvy nebude možné vyhlásit nebo se jejich vyhlášení podstatně zpozdí. Řada veřejně prospěšných investic a služeb nebude moci být realizována. Je **ohroženo samotné čerpání fondů**. Tím, že Česká republika nebude průběžně

---

<sup>1</sup> Průzkum z roku 2019, který byl uskutečněn mezi příjemci OPZ v rámci vstupů pro nastavení původních Pravidel spolufinancování pro období 2021-2027.

a efektivně čerpat, může dojít **ke krácení celkových prostředků** poskytnutých z rozpočtu EU do ČR. **Makroekonomický efekt předpokládané úspory 4,6 mld. Kč je sporný, a spíše kontraproduktivní.** Návrh postrádá jakékoliv zhodnocení a analýzy dopadu v kontextu a komplexitě, neopírá se o zhodnocení čerpání operačních programů strukturálních fondů a připravenosti výzev. Proto ho **považujeme za chybné a nesystémové řešení.** Je v rozporu se schválenými prioritami vlády ČR jak z hlediska ekonomického, tak i z hlediska dosahování cílů a realizace priorit státu.

**Vyzýváme Vás proto, abyste zadal přepracování návrhu Pravidel a zajistil, aby minimální míra spolufinancování ze strany příjemců (v méně rozvinutých regionech, přechodových regionech i hl. městě Praze) byla v rámci ESF+, EFRR, FS, FST, AMIF pro příjemce vykonávající veřejně prospěšnou činnost v oblastech definovaných v bodě 3.4 Pravidel stanovena na 0 %.**

Děkujeme za spolupráci.

V úctě

**Zapojené asociace a střešní organizace NNO:**

**Iveta Dvořáková, tajemnice, Asociace Dítě a Rodina, z.s.**

**Aleš Lang, předseda správní rady, Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví, z.s.**

**Tereza Valkounová, předsedkyně, Asociace lesních MŠ, z.s.**

**Jiří Horecký, prezident, Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR**

**Tomáš Kuba, člen představenstva, Asociace waldorfských škol České republiky z.s.**

**Aleš Sedláček, předseda, Česká rada dětí a mládeže**

**Jiří Lodr, prezident, Česká rada sociálních služeb**

**Hana Stelzerová, ředitelka, Česká ženská lobby**

**Sabina Malcová, výkonná ředitelka, DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv**

**Iva Kuchyňková, advokační officerka, Iniciativa Za bydlení**

**Andrea Krchová, ředitelka, Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s.**

**Lenka Vonka Černá, předsedkyně, Národní asociace dobrovolnictví, z.s.**

**Barbora Bírová, ředitelka, Platforma pro sociální bydlení**

**Jolana Turnerová, výkonná ředitelka, Spiralis, z.s. za Platforma rozvoje NNO**

**Michal Miko, ředitel, RomanoNet, z. s.**

**Lenka Felcmanová, předsedkyně a spoluzakladatelka, Society for All, z. s.**

**Zapojené nestátní neziskové organizace:**

**Jan František Krupa, národní ředitel sociálních služeb, Armáda spásy v České republice, z.s.**

**Barbora Urbanová, ředitelka, Centrum pro dopravu a energetiku, z.s.**

**Roman Haken, ředitel, Centrum pro komunitní práci střední Morava**  
**Lucie Trlifajová, členka výkonné rady, Centrum pro společenské otázky - SPOT, z.s.**  
**Jiří Pavlát, ředitel, člen Předsednictva, Česká společnost AIDS pomoc, z.s.**  
**Šimon Pánek, výkonný ředitel, Člověk v tísni, o.p.s.**  
**Magdalena Opletalová, ředitelka Centra Podskalí, Fokus Praha, z.ú.**  
**Petr Lebeda, ředitel, Glopolis, o.p.s.**  
**Jiří Koželouh, v zastoupení Anny Kárníkové, ředitelky Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic, z.s.**  
**Lukáš Curylo, ředitel, Charita Česká republika**  
**Martin Vokálek, výkonný ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM z.s.**  
**Zuzana Papáčková, výkonná ředitelka a statutární zástupkyně, META, o.p.s. - Podpora příležitostí ve vzdělávání**  
**Martina Břeňová, výkonná ředitelka, Nadace OSF**  
**Jan Vaněček, předseda a ústřední ředitel, NADĚJE, z.s.**  
**Marta Smolíková, ředitelka, Otevřená společnost, o.p.s.**  
**Veronika Dočkalová, vedoucí LGBT+ Komunitního centra, Prague Pride z.s.**  
**Magda Faltová, ředitelka, Sdružení pro integraci a migraci, o.p.s.**  
**Jiří Kulich, ředitel, Sever - Středisko ekologické výchovy Horní Maršov, o.p.s.**  
**Lucie Hemrová, místopředsedkyně, Svoboda zvířat Plzeň, z.s.**

---

Vážený pan

**Ing. Zbyněk Stanjura**

*ministr financí*

Ministerstvo financí

Letenská 525/15

118 10 Praha 1 - Malá Strana

---

**Kontaktní osoba:**

**Jana Miléřová**

*koordinátorka sítě NeoN*

*Glopolis, o.p.s.*

Botičská 4, 128 00 Praha 2

Mob.: +420 777 69 48 39, E-mail: [jmilerova@glopolis.org](mailto:jmilerova@glopolis.org)

---





asociace { DÍTĚ a RODINA



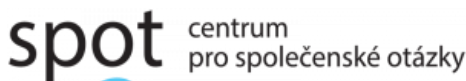
asociace komunitních služeb



Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty



Centrum pro dopravu a energetiku



PRAGUE PRIDE



SDRUŽENÍ PRO INTEGRACI A MIGRACI



svoboda zvířat organizace na ochranu zvířat